

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 36.673/2

DE LA SECTION DE LÉGISLATION DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par les Membres du Collège réuni de la Commission communautaire commune de Bruxelles-Capitale compétents pour la politique de la Santé, les Finances, le Budget et les Relations extérieures, le 26 février 2004, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet d'ordonnance "portant assentiment à la Convention sur la protection des enfants et la coopération en matière d'adoption internationale, fait à La Haye le 29 mai 1993", a donné le 15 mars 2004 l'avis suivant :

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet, à la compétence de l'auteur de l'acte, ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations ci-après.

Formalités préalables

L'avis de l'inspecteur des finances fait défaut. Cette lacune doit être comblée.

Compétence de l'auteur de l'acte

Comme rappelé dans l'avis 35.921/3, donné le 14 octobre 2003, sur un avant-projet d'ordonnance "relative à l'aide à la jeunesse":

"En vertu de l'article 135 de la Constitution et de l'article 63 de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, la Commission communautaire commune est compétente pour exercer, pour la région bilingue de Bruxelles-Capitale, les compétences dans les matières personnalisables. Il résulte de l'article 128, § 2, de la Constitution que cette compétence ne s'étend toutefois pas aux institutions qui, en raison de leur organisation, doivent être considérées comme appartenant exclusivement à la Communauté flamande ou française.

Relèvent des matières personnalisables, selon l'article 5, § 1er, II, 6°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, la protection de la jeunesse, en ce compris la protection sociale et la protection judiciaire."

De même, l'avis 33.294/3, donné le 12 novembre 2002, sur une proposition de décret "houdende regeling van de interlandelijke adoptie" estime :

"Artikel 19 van het voorstel, dat verplichtingen oplegt aan de adoptanten die zelfstandig een adoptie gerealiseerd hebben, doet ook nog vanuit een ander oogpunt een bevoegdheidsprobleem rijzen.

Gelezen in samenhang met artikel 2, 2°, van het voorstel, is die bepaling van toepassing op personen met hun gewone verblijfplaats binnen het Nederlandse taalgebied of binnen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Artikel 128, § 2, van de Grondwet bepaalt evenwel dat decreten inzake persoonsgebonden aangelegenheden in Brussel (enkel) kracht van wet hebben, "ten aanzien van de instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens hun organisatie, moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap", (tenzij wanneer een wet aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bepaalde meerderheid er anders over beschikt).

Maatregelen op het vlak van de bijstand aan personen die rechtstreeks natuurlijke personen betreffen die in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wonen, gaan de bevoegdheid van de gemeenschappen te buiten. Voor zulke maatregelen is in beginsel de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie bevoegd.

Het toepassingsgebied van artikel 19 van het voorstel moet dan ook beperkt worden tot de adoptanten die hun gewone verblijfplaats hebben binnen het Nederlandse taalgebied."

Il résulte de ce qui précède que la Commission communautaire commune est bien compétente en matière d'adoption, notamment à l'égard d'organismes d'adoption bilingues établis dans la Région bilingue de Bruxelles-Capitale ou pour imposer des obligations directement aux candidats adoptants qui habitent dans la Région bilingue de Bruxelles-Capitale (pour autant que ces obligations ne relèvent pas du droit civil qui est de la compétence de l'autorité fédérale).

Fondement juridique

C'est en leur qualité de Membres du Collège réuni conjointement compétents pour les relations extérieures - et non pour la politique de la santé - que les Membres du Collège réuni concernés doivent présenter, proposer et signer l'avant-projet.

La chambre était composée de

Messieurs	Y. KREINS,	président de chambre,
	J. JAUMOTTE,	conseillers d'Etat,
Mesdames	M. BAGUET,	
	A.-C. VAN GEERSDAELE,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. A. LEFEBVRE, auditeur.

LE GREFFIER,

LE PRESIDENT,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.673/2

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 26 februari 2004 door de Leden van het Verenigd College bevoegd voor het Gezondheidsbeleid, Financiën, Begroting en Externe Betrekking van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verzocht hun, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van ordonnantie "houdende instemming met het Verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie, ondertekend te Den Haag op 29 mei 1993", heeft op 15 maart 2004 het volgende advies gegeven :

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het vervangen is bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voormelde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Voorafgaande vormvereisten

Het advies van de inspecteur van financiën ontbreekt. Deze leemte moet worden aangevuld.

Bevoegdheid van de steller van de handeling

In advies 35.921/3, dat gegeven is op 14 oktober 2003 met betrekking tot een voorontwerp van ordonnantie "inzake hulpverlening aan jongeren", is reeds het volgende gesteld :

"Krachtens artikel 135 van de Grondwet en artikel 63 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen is de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie bevoegd om voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad de bevoegdheid inzake de persoonsgebonden aangelegenheden uit te oefenen. Uit artikel 128, § 2, van de Grondwet volgt dat die bevoegdheid zich echter niet uitstrekt tot de instellingen die wegens hun organisatie beschouwd moeten worden als uitsluitend behorende tot de Vlaamse of de Franse Gemeenschap.

Tot de persoonsgebonden aangelegenheden behoort, luidens artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, de jeugdbescherming, met inbegrip van de sociale bescherming en de gerechtelijke bescherming."

.../...

Zo ook wordt in advies 33.294/3, dat gegeven is op 12 november 2002 met betrekking tot een voorstel van decreet "houdende regeling van de interlandelijke adoptie", het volgende bepaald :

"Artikel 19 van het voorstel, dat verplichtingen oplegt aan de adoptanten die zelfstandig een adoptie gerealiseerd hebben, doet ook nog vanuit een ander oogpunt een bevoegdheidsprobleem rijzen.

Gelezen in samenhang met artikel 2, 2°, van het voorstel, is die bepaling van toepassing op personen met hun gewone verblijfplaats binnen het Nederlandse taalgebied of binnen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Artikel 128, § 2, van de Grondwet bepaalt evenwel dat decreten inzake persoonsgebonden aangelegenheden in Brussel (enkel) kracht van wet hebben, «ten aanzien van de instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens hun organisatie, moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap», (tenzij wanneer een wet aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bepaalde meerderheid er anders over beschikt).

Maatregelen op het vlak van de bijstand aan personen die rechtstreeks natuurlijke personen betreffen die in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wonen, gaan de bevoegdheid van de gemeenschappen te buiten. Voor zulke maatregelen is in beginsel de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie bevoegd.

Het toepassingsgebied van artikel 19 van het voorstel moet dan ook beperkt worden tot de adoptanten die hun gewone verblijfplaats hebben binnen het Nederlandse taalgebied."

Uit hetgeen voorafgaat, blijkt dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie beslist bevoegd is inzake adoptie, inzonderheid wat betreft tweetalige adoptie-instellingen die gevestigd zijn in het tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest of wat betreft het rechtstreeks opleggen van verplichtingen aan kandidaat-adoptanten die woonachtig zijn in het tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest (in zoverre die verplichtingen geen verband houden met het burgerlijk recht, dat een bevoegdheid is van de federale overheid).

Rechtsgrond

De betrokken leden van het Verenigd College moeten in hun hoedanigheid van lid van het Verenigd College, die samen bevoegd zijn voor externe betrekkingen - en niet voor gezondheidsbeleid - het voorontwerp indienen, voordragen en ondertekenen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	Y. KREINS,	kamervoorzitter,
	J. JAUMOTTE,	staatsraden,
Mevrouwen	M. BAGUET,	
	A.-C. VAN GEERSDAELE,	griffier .

Het verslag werd uitgebracht door de H. A. LEFEBVRE, auditeur.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. LIÉNARDY, staatsraad.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS